

Nr 192

Av herr Stefanson m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Statens hantverksinstitut: Bidrag till kursverksamheten m. m.

(Lika lydande med motion nr 283 i Andra kammaren)

I årets statsverksproposition, tionde huvudtiteln, föreslås under anslaget Statens hantverksinstitut: Bidrag till kursverksamheten m. m. att förenämnda anslag skall för budgetåret 1961/62 utgå med 400 000 kronor. Beloppet innebär i förhållande till anslaget under innevarande budgetår en höjning med 35 000 kronor.

I sina riksdagspetita till 1961 års riksdag hemställer styrelsen för statens hantverksinstitut, att anslaget höjes med 200 000 kronor. Härav avses 73 000 kronor för ökade löne- och pensionskostnader m. m., 75 000 kronor för uppräkningskostnader av anslaget i proportion till den stegrade verksamheten samt 52 000 kronor för utvidgade verksamhetsuppgifter.

Departementschefens förslag innebär, att institutet icke ens med oförändrad verksamhetsnivå erhåller täckning för det senaste årets allmänna lönekostnadsökningar. Till den väsentliga utvidgning av verksamheten, som inträtt under de senaste åren och som medfört att det statliga stödet relativt sett minskat på samtliga arbetsområden inom institutet, har i förslaget någon hänsyn icke tagits. Icke heller har beaktats de institutet näraliggande aktuella verksamhetsuppgifter, varav behov otvivelaktigt föreligger i dagens tekniska och ekonomiska situation inom vårt näringsliv.

Beträffande anslagets belopp i relation till den över detsamma föreliggande verksamhetsomfattningen har statsmakterna icke förbundit sig att mer eller mindre automatiskt följa en viss bestämd norm. Dock torde det ligga i sakens natur, att vid mera väsentliga relationsförändringar en justering av anslaget kommer till stånd för att garantera den nödvändiga stabiliteten i institutets verksamhet. Så har också tidigare varit fallet. Därest verksamheten utöver en viss marginal blir beroende av inkomster som icke med säkerhet kan beräknas kommer nämligen institutets handlande och dess möjligheter att fullgöra sina arbetsuppgifter att väsentligt försämrats. Bl. a. uppstår svårigheter att till verksamheten förvärva och i densamma behålla lämplig kompetent personal, därest dennas anställningsvillkor endast kortfristigt kan regleras. Svårigheter härutinnan föreligger redan med de vidsträckta personalåtaganden för vilka institutet till följd av verksamhetsstegringen har att svara inom ramen för sin nuvarande kursbudget.

En anpassning av anslagets belopp till verksamhetsomfattningen synes icke ha skett på flera år. De anslagshöjningar som kommit till stånd har huvudsakligen endast varit avsedda såsom en kompensation för de kostnadsökningar som, beräknade på anslagets belopp, följt av den allmänna löne- och prisnivåns höjning. En procentuell beräkning ger vid handen, att t. ex. under budgetåret 1953/54 svarade anslaget för ca 31 % av kostnaderna över detsamma och att denna siffra i stort sett uppehållits till år 1956 efter vilken tidpunkt en kraftig alltjämt fortgående verksamhetsstegring inträffat vid institutet. Före år 1953 var procentsiffran större. Relationssiffrorna anslag och utgifter utgjorde däremot budgetåren 1957/58 23,5 %, 1958/59 20,2 % och 1959/60 17,7 %, sålunda en kontinuerlig minskning.

Under denna tid har institutet utvecklat verksamheten på de flesta av sina arbetsområden. Flera nya dylika har även tillkommit inom ett flertal yrken och branscher. Att denna verksamhetsökning svarat mot ett starkt behov inom näringslivet är ostridigt. Deltagarantalet i institutets kurser samt antalet rådgivningsuppdrag vittnar härom. Den tekniska utvecklingen har även medfört, att institutets kurser blivit väsentligt mera avancerade och i många fall mera grundliga än tidigare. Kostnaderna för lärare, undervisningsmateriel och administration har härigenom blivit relativt dyrare. Den ambulerande kursverksamheten ute i landet har även kraftigt ökat, vilket även medfört högre kostnader. Verksamhetsökningen har givetvis också tillfört institutet ökade inkomster. Kostnadsstegringen är emellertid så väsentlig, att — såsom av ovannämnda procentsiffror framgår — institutets förutsättningar att kunna fullgöra sina arbetsuppgifter allvarligt försämras, därest icke anslaget trots inkomstökningen justeras uppåt, så att det mer än för närvarande kan motsvara verksamheten över detsamma. Det kan i detta sammanhang noteras, att institutets kursavgifter är osedvanligt höga för att förekomma inom ett offentligt undervisningsorgan.

Fortbildnings- och rådgivningsbehovet inom den del av näringslivet som institutet har att inrikta sig på kräver i dagens läge dessutom ytterligare insatser från institutets sida, ett förhållande som ytterligare aktualiseras inför perspektivet av det europeiska frihandelsområdet. Särskilt torde härvid institutets tekniska rådgivnings- och rationaliseringsverksamhet böra intensifieras. Institutet har i sina riksdagspetita berört denna fråga och därvid anslutit sig till vad som i statsutskottets utlåtande nr 201/56 anförts beträffande förenämnda verksamhet i anledning av motioner år 1956 (I: 217 och II: 457). I statsutskottets utlåtande hade bl. a. framhållits att det skulle ankomma på institutet att i berörda hänseende inkomma med framställning. Då sådan framställning från institutet numera föreligger, torde frågan om berörda verksamhetsgrenars utbyggnad och förstärkning särskilt böra beaktas.

Med anledning härav och under återopande av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte till Statens hantverksinstitut: Bidrag till kursverksamheten m. m., för budgetåret 1961/62 anvisa ett reservationsanslag av 500 000 kronor i stället för i statsverkspropositionen föreslagna 400 000 kronor.

Stockholm den 24 januari 1961

Stig Stefanson

Bengt Sjönell

T. V. Mattsson

Lars Schött

Sten Åkesson

J. Kronstrand

Eric Carlsson
